

Protokół

5. posiedzenia 4. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. września 1881.

Początek o godzinie 11¹/₄ przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: pp. Jasiński Józef, Czajkowski Alfons, Turzański. Obecnych posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 3. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż nie podniesiono przeciwko niemu żadnych zarzutów, a protokół z 4. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz Czajkowski Alfons czyta spis petycyi od nru pet. 87 do 91 przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej nra 87, 89, 91 — prawniczej nr. 88 — budżetowej nr. 90.

Sekretarz Alfons Czajkowski czyta petycję gminy Łukawicy nr. 92.

Posel Turzański wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić, ażeby petycją gminy Łukawicy nr. 92 bezpośrednio do Wydziału krajowego odesłać z wezwaniem, by sprawa w niej poruszona jak najspieszniej rozstrzygnięta została.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Alfons Czajkowski czyta dalej spis petycyi od nru 93 do 160 przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej nr. 93, 97, 98, 103, 111, 112, 143, 144, 148, 152, 153, 154, 160 — administracyjnej nr. 94, 95, 106, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 151, 156, 157, 158, 159 — budżetowej: nr. 96, 99, 101, 107, 108, 109, 110, 138, 139, 140, 147, 150 — drogowej: nr. 100, 104, 113, 149, 155 — edukacyjnej: nr. 102, 105, 141, 142, 145 — komisji kultury krajowej nr. 146.

P. Hausner wnosi: Wysoka Izba raczy petycją gminy miasta Drohobycza o umieszczenie szpitala przekazaną na poprzednim posiedzeniu komisji petycyjnej, komisji budżetowej przekazać.

P. Golejewski przemawia przeciwko wnioskowi p. Hausnera. Po przemówieniu wnioskodawcy i p. Golejewskiego odrzuca Izba wnioski p. Hausnera.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż udzielił 8 dniowego urlopu pp. Kamińskiemu i br. Baumowi.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, iż następujące komisye już się ukonstytuowały.

Komisya budżetowa: Przewodniczący p. Wodzicki Henryk, zastępca przewodniczącego p. Smarzewski, sekretarz p. Skałkowski.

Komisya administracyjna: Przewodniczący p. Grocholski, Zastępca przew. p. Bartmański, Sekretarze: pp. Madejski i Onyszkiewicz.

Komisya kultury krajowej: Przewodniczący p. Czartoryski, Zastępca Przew. p. Szumańczowski, Sekretarz p. Korytowski.

Komisya petycyjna: Przewodniczący p. Golejewski, Zastępca przew. p. Czajkowski Jan, Sekretarze pp. Lenartowicz i Kułaczkowski.

Komisya prawnicza: Przewodniczący p. Kowalski Bazyli, Zastępca przew. p. Waygart, Sekretarz p. Zatorski.

Sekretarz Alfons Czajkowski odczytuje pismo tarnowskiego Biskupa, którem tenże uwiadamia, iż z powodu nadwątłego zdrowia i zajęć w dycezyi przybyć nie może.

Sekretarz Jasiński Józef czyta dostatecznie poparty wniosek p. Romanowicza: W. Sejm raczy uchwalić następującą rezolucyą: Sejm wzywa c. k. Rząd o przyspieszenie sprawy kolei żelaznej ze Lwowa na Żółkiew do Sokala, tak, żeby budowa tej linii już w roku 1882 rozpoczętą być mogła.

Marszałek oświadcza, iż postąpi z tym wnioskiem według regulaminu.

Sekretarz Jasiński Józef czyta dostatecznie poparty wniosek p. Hausnera: Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wzywa się c. k. Rząd, iżby w myśl uchwał Izby Poselskiej Rady Państwa z 24. Marca 1870, 12. Maja 1879 i 22. Kwietnia 1880 przystąpił do utworzenia Wydziału lekarskiego w Uniwersytecie lwowskim na koszt Skarbu Państwa.

Marszałek krajowy oświadcza, iż postąpi z tym wnioskiem według regulaminu.

P. Matkowski czyni wniosek, ażeby komisję gminną o 2 członków pomnożyć.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten później podda pod głosowanie, gdy przyjdzie na porządek dzienny sprawa wyboru tej komisji.

Przystąpiono do porządku dziennego. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzem funouszów indemnizacyjnych na rok 1882.

Posel Jasiński Józef wnosi, ażeby przedłożenie to odesłać do komisji budżetowej. Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z zamknięcia rachunków funduszów indemnizacyjnych za rok 1880.

Posel Jasiński Józef wnosi, ażeby to przedłożenie przekazać komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następnie sprawozdawca p. Pietruski wnosi, ażeby sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy konkurencyjnej kościelnej z 15. Sierpnia 1866, l. 28, dz. u. kr. odesłać do komisji administracyjnej.

P. ks. Chełmecki czyni wniosek, aby to sprawozdanie przekazać osobnej komisji z 9 członków wybrać się mającej.

Za wnioskiem Wydziału krajowego przemawiali pp. Grocholski i Golejewski, zaś za wnioskiem p. ks. Chełmeckiego pp. Jędrzejewicz, ks. Buchwald i ks. Jasienicki.

P. Rey wnosi zamknięcie dyskusji.

Izba uchwała ten wniosek.

Przemawiają jeszcze za wnioskiem ks. Chełmeckiego zapisani do głosu pp. ks. Krasicki, ks. Jasienicki, ks. Buchwald.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek ks. Chełmeckiego 58 głosami przeciw 49 głosom.

P. Wereszczyński czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia krajowego zakładu kredytowego i wnosi odesłać to sprawozdanie do komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek.

P. Hoszard czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie statutu dla zakładu zdrojowego Krynica-Słotwiny i wnosi odesłać to sprawozdanie do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

P. Smolka czyta Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Chrzanowa na pobór opłat od napojów spirytusowych i piwa z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

Ustawa z dnia ..... obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zezwoleniu gminie miasta Chrzanowa na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa, do miasta wprowadzanych i w niem zużywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I. W celu pokrycia wydatków gminnych pozwala się gminie miasta Chrzanowa pobierać w latach 1882, 1883, i 1884 opłaty od napojów spirytusowych i od piwa, wprowadzonych w obręb miasta i w niem zużywanych, według następującej taryfy:

1. od hektolitra piwa leżaka	— zł. 70 ct.
2. od hektolitra piwa pojedynczego	— „ 50 „
3. od flaszki ($\frac{1}{2}$ litra) piwa marcowego	— „ $\frac{1}{2}$ „
4. od flaszki ($\frac{1}{2}$ litra) piwa czarnego (Bock)	— „ $\frac{1}{2}$ „
5. od hektolitra wódki, spirytusu i t. p.	2 „ 50 „
6. od litra wódki, spirytusu i t. p.	— „ 5 „
7. od hektolitra rumu, araku	6 „ — „
8. od litra rumu, araku	— „ 6 „
9. od hektolitra słodzonych napojów	4 „ — „
10. od litra słodzonych napojów	— „ 8 „

Art. II. Do uiszczania tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy poszczególnione w Art. I. napoje dla konsumpcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają bądźto na sprzedaż, bądź na własny użytek. Opłatą tą można obciążać tylko konsumpcyę w obrębie gminy, a nie można nią obciążać produkcji i obrotu handlowego.

Izba uchwała następnie bez rozprawy w drugim czytaniu art. I, II, tytuł i wstęp ustawy, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje z porządku dziennego sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyi gminy miasta Stanisławowa:

a) względem uregulowania opłat od gorących napojów i piwa z zastosowaniem do miar metrycznych;

b) względem zaprowadzenia 3% opłaty czynszowej; i

c) względem zaprowadzenia 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina.

Na wniosek sprawozdawcy usuwa Izba sprawę tę z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Następuje z porządku dziennego wybór członków komisji reklamacyjnej, który jednak Marszałek za zgodą Izby z dzisiejszego porządku dziennego uchyla.

Następuje z porządku dziennego wybór komisji gminnej z 15 członków.

Marszałek poddaje pod głosowanie przez p. Matkowskiego uczyniony wniosek wybrania do komisji gminnej 17 zamiast 15 członków.

Izba uchwała ten wniosek.

Marszałek zaprasza na skrutatorów pp.: Krasieckiego, Michałowskiego Romana, Raciborskiego, Rożankowskiego, Sawę, Tarnowskiego Stanisława, Torosiewicza, Wasilewskiego, Zuckra.

Następuje wybór komisji bankowej z 9 członków.

P. Golejewski wnosi, aby komisya ta z 12 a nie z 9 członków się składała.

Izba uchwała ten wniosek.

Marszałek zaprasza na skrutatorów pp.: Dzeduszyckiego Wojciecha, Jasienickiego, Kułaczkowskiego, Krukowieckiego, Merunowicza, Mochnackiego, Polanowskiego, Romanowicza, Reya.

Marszałek zawiesza posiedzenie na kwadrans.

Po przerwie p. Stanisław Tarnowski ogłasza wynik wyborn komisji gminnej.

Głosujących było 114 — absolutna większość 58 — wybrani zostali pp.:

Bartmański 114, Czartoryski 113, Czajkowski Alfons 113, Czerkawski 111, Grocholski 114, Gross 113, Jasiński Franciszek 108, Męciński 105, Pilat 113, Romanowicz 108, Skałkowski 113,

Protokół 5. posiedzenia.

Ks. Biskup Sembratowicz Sylwester 111, Wasilewski 109, Wodzicki Ludwik 105, Wolański Mikołaj 101, Zatorski 114, Żurowski 106 głosami.

P. Romanowicz odczytuje wynik wyboru komisji bankowej.

Głosujących było 101 — absolutna większość 52 — wybrani zostali pp.:

Bieliński 101, Dydyński 100, Haller 85, Koziebrodzki Szcęsny 93, Koziebrodzki Władysław 92, Madejski 96, Merunowicz 93, Russocki 98, Simon 81, Wernicki 72, Wodzicki Ludwik 84, Żywicki 98 głosami.

Marszałek wzywa do ukonstytuowania się komisye: gminną i bankową.

Marszałek zapowiada następne posiedzenie na piątek o godzinie 11. rano z następującym porządkiem dziennym:

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie funduszków budowy szpitala św. Łazarza w Krakowie. Sprawozdawca poseł Hoszard.
2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zamianowania Dra Jana Szeparowicza stałe prymaryuszem oddziału chirurgicznego w krajowym szpitalu we Lwowie. Sprawozdawca poseł Hoszard.
3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej szkole rolniczej w Czernichowie. Sprawozdawca poseł Wereszczyński.
4. Wybór członków komisji reklamacyjnych, a mianowicie: 6 członków i 6 zastępców dla komisji we Lwowie, a po 4 członków i 4 zastępców dla podkomisji w Krakowie i Tarnopolu i wybór komisji dla konkurencyi kościelnej z 9 członków.
5. Sprawozdania o petycyach, a mianowicie:

Jędrzeja Weisły gospodarza, o wsparcie dla jego 5 ociemniałych dzieci. Sprawozdawca poseł ks. Sawa.

Maryi Ozorneńki, wdowy po ś. p. Oleksie Czorneńkim, gospodarzu z Boratycz, z żądaniem przeciw włościańskiemu kredytowemu zakładowi. Sprawozdawca poseł Wesołowski.

Towarzystwa wsparcia biednych chłopców izraelskich w Krakowie. Sprawozdawca poseł Zborowski.

Michała Koczyńskiego o subwencyę na pokrycie kosztów nakładu ustawy procedury sądowej. Sprawozdawca poseł Zborowski.

Dra Silbersteina Leopolda o subwencyę dla córki Fryderyki w celu kształcenia się w muzyce. Sprawozdawca poseł Zborowski.

Beckmanówny Franciszki o subwencyę na kształcenie się w śpiewie. Sprawozdawca poseł Zborowski.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 1³/₄ po południu.

Marszałek krajowy

Dr. Mikołaj Zybkiewicz w. r.

Sekretarze

Józef Jasinski w. r., **Alfons Czaykowski** w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wys. Sejmu krajowego po dzień 21. września 1881.

87. Stupnicka Karolina, wdowa po redaktorze, przez p. Wolfartha o wsparcie.
88. Gmina Czechów, przez p. Kitrysa, o ustanowienie Sądu powiatowego tamże.
89. Horoszko Mikołaj, przez p. Wodzińskiego, o zapomogę.
90. Gmina Stryj, przez p. Fruchtmana, o przyjęcie zaległych datków dla szkół ludowych na krajowy fundusz szkolny.

91. Dr. Neusser Edmund, przez p. Łazarskiego, o zapomogę celem udania się za granicę.
92. Gmina Łukawica, przez p. Turzańskiego, o zarządzenie rychłego załatwienia zażalenia wniesionego w sprawie budowy mostu w Pawelcach.
93. Gołębiowski Maciej, piekarz, przez p. Smolkę, o zwrot strat poniesionych przy dostawie pieczywa dla szpitala lwowskiego.
94. Gminy Werbiąż wyżny i niżny, przez p. Jasińskiego Franciszka, o wyjednanie poboru surowicy.
95. Gmina miasta Chrzanowa, przez p. Turzańskiego, w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania włóczęgów w aresztach gminnych.
96. Wizytatorka siostr miłosierdzia, przez p. Sawę, o subwencję dla zakładów sióstr miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Bursztynie, Rozdole i Nowosiólkach.
97. Stupnicka Joanna, przez p. ks. Sawę, o przyjęcie na koszt kraju do zakładu obłąkanych matki jej na umyśle chorej.
98. Wydział pomocy słuchaczy prawa we Wiedniu, przez p. Sawę, o zapomogę.
99. Komitet kościelny w Drohobyczu, przez p. Hausnera, o zasiłek na restaurację pomników historycznych w kościele.
100. Gmina Chyrów, przez p. Popiela, o przeniesienie rogatki ze śródmieścia poza obręb zabudowań.
101. Zielińska Teofila, przez p. Goldmana, o subwencję na szkołę sztucznych kwiatów.
102. Grono nauczycieli szkoły męskiej w Brzeżanach, przez p. Czerkawskiego, o podwyższenie płac.
103. Gubrynowicz i Schmidt księgarze, przez p. Małeckiego, o poparcie dzieł: „Przewodnik dla leśniczych“ i „Podręcznik dla mechaniki rolniczej“.
104. Wydział powiatowy Tarnów, przez p. Spławińskiego, o subwencję na drogę z Lisiej góry do Radomyśla.
105. Nauczycielki szkół ludowych w Krakowie, przez p. Zatorskiego, o podwyższenie płacy.
106. Gospodarze osady Olczy, przez p. Smolkę, o utworzenie samoistnej gminy pod nazwą „Olcza“.
107. Komitet wydawnictwa ruskich książek szkolnych, przez p. Mandyczewskiego, o zasiłek zł. 2000.
108. Strzelecki Henryk, dyrektor szkoły leśnej we Lwowie, przez p. Grossa, o przyznanie mu zamkniętego dodatku osobistego.
109. Mańkowski Konstanty, przez p. Turzańskiego, o stypendyum na kształcenie się w malarstwie.
110. Oddział Towarzystwa pedagogicznego w Jarosławiu, przez p. Badeniego, o stałą subwencję dla szkoły przemysłowej w Jarosławiu.
111. Nowakowska Michalina, wdowa po redaktorze, przez p. Wereszczyńskiego, o zapomogę.
112. Topolnicki Jan, przez p. Jocz, o dodatek do systemizowanego daru z łaski dla sierót po ś. p. Iwanickim, urzędniku Wydziału krajowego.
113. Kurzer Lazar Wolf, przez p. Romanowicza, o odszkodowanie z tytułu strat na dzierżawie myt krajowych poniesionych.
114. Rada miasta Lwowa, przez p. Romanowicza, o ustanowienie przystanku dla pociągów pospiesznych na stacyi Podzamecze.
115. Wydział powiatowy Jasło, przez p. Mycielskiego, iżby kary na rzecz funduszu ubogich wymierzane, na ręce Wydziałów powiatowych nadsyłano.
116. Wydział powiatowy Żółkiew, przez p. Jana Czajkowskiego, jak powyżej.
117. Ten sam w sprawie zniesienia instytucyi mytniczych.
118. Ten sam o popieranie Towarzystw zaliczkowych.
119. Towarzystwo zaliczkowe w Kałuszu przez p. Wolfartha, jak wyżej.
120. Wydział powiatowy Sambor, przez p. M. Popiela, jak wyżej.
121. Towarzystwo zaliczkowe w Limanowej, przez p. Chełmeckiego, jak wyżej.
122. Wydział powiatowy Kałusz, przez p. Wolfartha, o ograniczenie liczby jarmarków.
123. Wydział powiatowy Jasło, przez p. Mycielskiego, jak wyżej.
124. Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej, przez p. Wasilewskiego, jak wyżej.
125. Towarzystwo zaliczkowe w Birczy, przez p. Wodzińskiego, o popieranie Towarzystw zaliczkowych.

126. Petycja w tej samej sprawie Towarzystwa zaliczkowego w Drohobyczu.
  127. Petycja w tej samej sprawie Towarzystwa zaliczkowego w Sądowej Wiszni.
  128. Petycja w tej samej sprawie Towarzystwa zaliczkowego w Białej.
  129. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy proszą: gmina Stasiówka przez p. Wodzińskiego.
  130. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy proszą: gminy Pustynia, Kaudresz i Kozłów.
  131. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy gmina Nagoszyn.
  132. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy gmina Korzeniów.
  133. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy gmina Nagaweczyna.
  134. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy gmina Kawęczyn.
  135. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy gmina Gawrzyłowa.
  136. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy gmina Wolica.
  137. O ustanowienie siedziby c. k. Starostwa w Dębicy gmina Bobrowa.
  138. Tarnawski Stanisław, przez p. Weygarta, o subwencyą na kształcenie się za granicą w piwowarstwie.
  139. Gmina miasta Żywca, przez P. Łazarskiego, o pokrycie z funduszu krajowego nadwyżki kosztów budowy szkoły.
  140. Gmina Lisowce, przez p. Wodzińskiego, o pożyczkę bezprocentową na budowę szkoły.
  141. Gmina Strymba, przez p. Wodzińskiego, o zmianę ustawy co do ograniczenia wydatków na zarząd szkół.
  142. Szkoła przemysłowa w Rzeszowie, przez p. Wodzińskiego, o subwencyą dla tej szkoły.
  143. Darowski Stanisław, konduktor dróg krajowych, przez p. Wodzińskiego, o zapomogę.
  144. Gmina Kawęczyn, przez p. Wodzińskiego, o zwolnienie jej od obowiązku uiszczenia kosztów leczenia Teodora Kmiecica.
  145. Nauczyciele szkół ludowych w Jasle, przez p. Wodzińskiego, o podwyższenie płacy.
  146. Gmina Zaszków, przez p. Merunowicza, o przeniesienie szkoły rolniczej z Dublan do Lwowa.
  147. Towarzystwo „Pracy kobiet“, przez p. Hausnera, o subwencyą.
  148. Skrowaczewska Aleksandra, przez p. Pławickiego, o zapomogę.
  149. Wydział powiatowy Tarnobrzeg, przez p. J. Tarnowskiego, o zarządzenie budowy drogi kraj. Rzeszów-Nadbrzezie.
  150. Towarzystwo „Dam dobroczynności“, przez p. Smolkę, o subwencyę.
  151. Wydział powiatowy Mościska, przez p. Smarzewskiego, iżby grzywny dla funduszu ubogich na ręce Wydziałów powiatowych nadsyłane były.
  152. Zach Julia, przez p. Goldmana, o subwencyę dla jej syna Maksa, celem kształcenia się w grze na skrzypcach.
  153. Bucki Wincenty, nauczyciel, przez p. Zborowskiego, o wliczenie mu lat spędzonych wojskowo do emerytury.
  154. Boznański Władysław, przez p. H. Wodzickiego, o stałą subwencyę na utrzymanie zakładu konnej jazdy.
  155. Horoszczuk Fedko, przez p. Madejskiego, o zapomogę z powodu 2 krotnego pogorzenia.
  156. Wydział powiatowy Mościska, przez p. Smarzewskiego, w sprawie zmiany ustawy o dojazdach kolejowych.
  157. Wydział powiatowy Grybów, przez p. Janko, o popieranie Towarzystw zaliczkowych.
  158. Towarzystwo zaliczkowe Sokal, przez p. Janko, w sprawie jak wyżej.
  159. Mieszkańcy gminy Rozdół, jak powyżej.
  160. Zagórska Wanda, przez p. Smolkę, o subwencyę na kształcenie się w rzeźbiarstwie.
-